

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

07 - 08/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

7.7. Klaus v Itálii jednal i o volném pohybu pracovních sil v EU

Český prezident Václav Klaus, na dvoudenní návštěvě Itálie, při jednání s italským premiérem Romanem Prodim a prezidentem Giorgiem Napolitanem otevřel téma volného pohybu pracovních sil v Evropské unii. Italští představitelé ho ujistili, že se jejich země chce v tomto smyslu pro volný pohyb pracovních sil angažovat, uvedl prezidentův mluvčí Petr Hájek v informaci o návštěvě.

Kromě otázek pracovního trhu Klaus s oběma politiky hovořil i o povolební situaci v obou zemích, které podle nich vykazují jistou podobnost. I v Itálii, stejně jako v ČR, skončily nedávné parlamentní volby jen velmi těsným rozdílem. Mezi dalšími tématy rozhovorů bylo i rozšíření EU a konflikt mezi Izraelem a Palestinou. Klaus také Napolitana pozval na návštěvu České republiky.

10.7. Klaus mluvil s rumunským prezidentem o vízech do USA

Spojené státy mají samozřejmě právo určovat si svůj vízový režim samy. Současně bych však očekával, že tento režim nebude určován na základě toho, kolik má ta která země vojáků v Iráku. Po setkání se svým rumunským protějškem Traianem Baseskem to v Bukurešti prohlásil český prezident Václav Klaus.

Reagoval tak na to, že americkým Senátem nedávno prošel dodatek k imigračnímu zákonu, na jehož základě by Američané některým svým spojencům mohli zrušit vízovou povinnost. Podmíněno to však bylo mimo jiné počtem vojáků, kteří se s Američany jako spojenci účastní operací v Iráku či Afghánistánu; toto kritérium Klaus označil za "jednorázové".

Oba prezidenti se shodli, že Rumunsko by se mělo stát od 1. ledna 2007 členem EU. Basescu Klausovi poděkoval, že ČR byla mezi prvními státy EU, které ratifikovaly smlouvu o přistoupení obou zemí k unii. Český prezident uvedl, že věří, že Rumunsko k unii v lednu přistoupí; překážky pro vstup jsou podle něj už nyní jen administrativně-technického rázu.

Na dotaz, co by Rumunům před vstupem do EU doporučil, uvedl, že nepřišel do Bukurešti udělovat rady, pouze svého partnera ujistil, že "žádné zemětřesení" po vstupu do unie v lednu 2007 nehrozí.

11.7. Klaus kritizoval vývoj integrace v Evropě, je prý tragickou chybou

Česká republika do Evropské unie vstoupit musela, současný vývoj integrace v Evropě je však špatný. V Bukurešti to po zahájení podnikatelského fóra novinářům řekl prezident Václav Klaus, který tento vývoj dokonce označil za "tragickou chybu".

"Obávám se, že současný způsob postupu, snahy unifikovat, harmonizovat celý evropský kontinent je špatnou cestou a tragickou chybou," uvedl prezident. Dodal, že ČR do EU vstoupit musela, nyní však musí jít o to, jak zajistit, aby integrace probíhala co nejlépe. Řekl také, že je šťastný, že Nizozemsko a Francie loni neschválily euroústavu.

11.7. Klaus v Rumunsku hovořil i o případu Příplata

Prezident Václav Klaus při návštěvě Rumunska hovořil i o případu českého podnikatele Františka Příplaty. Na dotaz ČTK řekl, že až začne fungovat nová česká vláda, bude dohlížet na to, aby se případ vyřešil.

Příplata byl v Rumunsku odsouzen k osmiletému trestu za údajné podněcování k vraždě tamního odborového předáka v roce 2000. Před nástupem do vězení ale loni utekl do vlasti, protože se prý bál o život. Rumunsko požádalo Českou republiku, aby

uznala tamní rozsudek a převzala jeho potrestání. Už předtím Bukurešť požádala o jeho vydání, což však český soud zamítl. "Rumunská strana, myslím oprávněně, chce řešení a já dobře vím, že míček je v této chvíli na české straně a je v rukou našeho ministerstva spravedlnosti a to musí jednoznačně rozhodnout," řekl prezident.

Svému rumunskému protějšku Traianu Baseskovi řekl, že "jakmile začne fungovat nová vláda, tak také budu dohlížet na to, aby tuto věc ministerstvo rychle vyřešilo". "Nemyslím, že to je téma, které by hýbalo rumunskou politickou scénou, ale souhlasím, že by mělo být vyřešeno," řekl Klaus s tím, že se o Příplatovi při jednáních v Rumunsku mluvilo jen okrajově.

21.8. Klaus v rakouském Alpbachu hájí optimistické scénáře, svobodu a demokracii

Optimistické scénáře a svobodu a demokracii, které zaručí, aby bylo možné tyto názory hlásat a na nich založené postupy prosazovat, propagoval prezident Václav Klaus ve svém příspěvku na Evropském fóru. To se jako každoročně koná v rakouském Alpbachu. Jeho letošním tématem je "Suche nach Gewissheit und Sicherheit" (Hledání jistoty a bezpečí).

Organizátoři očekávají, že fóra se do 2. září zúčastní zhruba 400 řečníků a 2500 posluchačů. Diskuse se budou týkat reforem, technologií, síťového propojování v Evropské unii, bankovníctví a zdravotnictví.

Klaus v bloku, který nese název Strach o existenci, o pracovní místa, o zdroje, pronesl projev na téma Obava o svobodu je jediné, co mne trápí. Zdůraznil v něm, že nemá rád katastrofické scénáře, nemá strach z budoucnosti a navíc je přesvědčen, že pro strach není sebemenší důvod.

"Totalitní hnutí minulosti považuji za minulost," řekl Klaus v pasáži věnované "strachu o existenci". "Nebezpečí návratu fašismu či komunismu nevidím. Vidím však dvě jiná nebezpečí."

Za přeceňované nebezpečí označil Klaus islamismus a s ním spojený údajný "střet civilizací", naopak za nedoceňované nebezpečí považuje prezident "postdemokracii" a s ní spojené omezování lidské svobody. Klaus tvrdí, že člověk je ve své existenci ohrožován jen a jen absencí svobody.

Postdemokracie a s ní spojené omezování lidské svobody, které přináší "dnes v Evropě dominantní postoj, který nazývám evropeismus", podle Klause "rozbíjí stát jako výlučnou a nenahraditelnou základnu politické demokracie" a vytváří postdemokratické byrokratické struktury, které stále více předurčují a omezují životy lidí.

Klaus odmítl také "strach o zdroje" coby strašidlo, které obchází Evropou už 200 let. Stačí podle něj jediná věc: udržet systém svobodného trhu, soukromého vlastnictví a neregulovaných cen. Systém s těmito atributy si se zdroji poradí sám, je přesvědčen Klaus.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

3.7. Česká republika stáhla kandidaturu Slavonic na seznam UNESCO

Česká republika stáhla kandidaturu Slavonic na seznam světového dědictví, který vede Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO). Na dotaz ČTK to sdělila česká stálá zástupkyně při UNESCO v Paříži Irena Moozová.

Kandidatura byla stažena poté, co zápis nedoporučila Mezinárodní rada pro památky a sídla (ICOMOS), což je poradní orgán výboru UNESCO pro světové dědictví, který o zápisu rozhoduje. Rada dospěla k závěru, že soubor renesančních domů ve Slavonicích je významný z národního, nikoli však z univerzálního hlediska, jak je to pro zápis nutné. Ze stejného důvodu stáhla předloni Česká republika kandidaturu skalních měst Českého ráje na zápis do seznamu.

7.7. Paroubek kritizuje evropské socialisty kvůli výtkám vůči Ficovi

Český premiér a předseda ČSSD Jiří Paroubek kritizoval postoj Evropské socialistické strany (ESS) vůči slovenské straně Směr-sociální demokracie a jejímu šéfovi a novému slovenskému premiérovi Robertu Ficovi. Toho zástupci ESS varovali, že by jeho strana mohla být za spojenectví s krajní pravicí potrestána pozastavením členství v ESS. Paroubek také evropským socialistům vytkl, že Ficovi před volbami prakticky nikdo z nich nepomohl.

"Myslím, že je možné rozhodovat o eventuálních sankcích vůči straně Směr-sociální demokracie až na základě praktických kroků, řekněme po sto dnech jejich vlády. A do takové debaty se rád v rámci ESS zapojím," dodal český premiér.

Předseda frakce ESS v Evropském parlamentu po setkání s Ficem řekl, že není možné akceptovat, aby se sociální demokracie spojila ve vládě s extremisty.

17.7. Slovenského premiéra Fica velmi těší Paroubkova podpora

Nový slovenský premiér Robert Fico ze strany Směr -sociální demokracie si velmi váží podpory, které se mu při sobotní návštěvě v Praze dostalo od jeho českého protějšku. Jiří Paroubek se zastal nové slovenské vládní koalice, kterou spolu se Směrem tvoří také Slovenská národní strana (SNS) obviňovaná z nacionalismu. Účast SNS v koalici kritizovaly socialistické strany zastoupené v Evropském parlamentu.

Fico v rozhovoru s ČTK řekl, že toto Paroubkovo gesto mělo i mezistátní charakter. "On podpořil Slováky. Možná dnes ani nedokážeme docenit význam toho, co udělal pro Čechy a Slováky," řekl slovenský premiér.

S Jiřím Paroubkem si prý rozumí nejen jako politik, ale i jako člověk. Zároveň ho prý s ním pojí pragmatický pohled na věci. Fico svého kolegu také ocenil za "famózní výsledek" při zvýšení podpory ČSSD a dosažení vysokého hospodářského růstu.

25.7. Ukončení činnosti expertního týmu Protiraketové agentury USA v ČR

25. července 2006 dokončil svoji práci v České republice expertní tým Protiraketové agentury USA. Američtí odborníci provedli na území vojenských újezdů Libavá, Boletice a Brdy rekognoskaci míst pro potenciální umístění prvků protiraketové obrany.

Ve vytipovaných prostorech byly zkoumány geologické a hydrologické parametry, možnosti dopravy a dostupné infrastruktury, zdroje energie, komunikační a spojovací možnosti, ochrana osob a prostorů včetně zdravotnického a protipožárního zabezpečení. Americká strana kladla během své práce velký důraz na případný dopad realizace projektu na místní obyvatelstvo a možné ekologické aspekty.

Technická rekognoskace umožnila americké straně dokončit etapu sběru potřebných informací, které budou vyhodnoceny a porovnány s údaji získanými v jiných zemích. Ministerstvo obrany považuje ukončením činnosti týmu Protiraketové agentury USA mandát daný vládou za splněný. Pokud na základě vyhodnocení získaných dat osloví Spojené státy s návrhem na umístění prvků protiraketové obrany Českou republiku, bude nutné v této věci přijmout politické rozhodnutí.

27.7. Bublan v Rakousku vyzval k naplnění původních termínů Schengenu

Ministr vnitra František Bublan trvá na termínu vstupu ČR do schengenského prostoru podle harmonogramu v říjnu 2007, aby již od tohoto data mohli čeští občané volně cestovat po Evropské unii bez hraničních kontrol. Na setkání vedoucích představitelů resortů vnitra šesti středoevropských zemí v hornorakouském klášteře Göttweig se jeho postoj setkal s podporou. V případě průtahů, které kvůli technickým problémům s rozšiřováním hrozí, Bublan navrhl, aby kandidátské země obdržely ze schengenského fondu finanční kompenzaci.

Další možností je podle Bublana nejprve zrušit kontroly na pozemních hranicích a až o pár měsíců později také na letištích a v přístavech. Tuto verzi již nedávno v Bruselu údajně připustil i místopředseda Evropské komise Franco Frattini.

Zádrhel tkví ve vytváření nové centrální databáze, která je technickou duší celého systému. Stávající databáze obsahuje asi 13 milionů údajů, například o osobách se zakázaným vstupem, o hledaných osobách či o ukradených autech, zbraních a dalších předmětech, ale už neumožňuje přibrat nové členy. Hrozí, že odložení startu nové databáze na léto či podzim příštího roku by automaticky odsunulo i rozšíření Schengenu, nejspíše na jaro 2008.

28.7. Středoevropští ministři vnitra chtějí rozšíření Schengenu v roce 2007

Ministři vnitra šesti středoevropských zemí se na setkání v rakouském klášteře Göttweig shodli na tom, že přijetí nových členských zemí EU do schengenského prostoru volného pohybu osob by se mělo uskutečnit podle harmonogramu v roce 2007. Odmítli tak snahy některých zemí včetně hostitelské přijetí odložit s poukazem na údajné technické problémy.

"Rozšíření počítačové kapacity Schengenského informačního systému (SIS) a Vizového informačního systému (VIS) musí být ukončeno včas, aby kontroly na hranicích s novými členskými státy EU mohly být zrušeny co nejdříve," cituje agentura APA z prohlášení ministrů.

Nové členské země včetně České republiky investovaly v uplynulých letech značné prostředky do schopnosti pracovat v schengenském systému a některé navíc i do náležité ochrany vnější hranice EU (kterou Česko nemá). Nyní hrozí odklad jen proto, že schengenská databanka byla zřízena jen pro omezený počet účastníků systému a její rozšíření do druhé etapy (SIS 2) vázne.

Nová databáze má obsahovat i biometrická data, jako jsou digitální podobizny a otisky prstů. SIS II by měl fungovat od března příštího roku, aby po půlročním testování bylo možné zrušit kontroly na vnitřních hranicích EU. Kromě techniky musí být schváleny i právní změny a nováčci musejí být s to plnit dohodnutá pravidla.

Ministři také vyzvali Evropskou komisi, aby pro rozšíření Schengenu vytvořila přesný časový plán, aby už nedocházelo ke zpožděním.

Skupinu středoevropských zemí tvoří vedle Česka také Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Polsko a Slovinsko. Status přidružených členů mají Rumunsko a Bulharsko a jako pozorovatelé se jednání poprvé účastní i zástupci Chorvatska.

Českou stranu zastupoval ministr vnitra František Bublan a první náměstek Miloslav Koudelný.

31.7. Česká republika předala velení v silách uskupení Střed KFOR v Kosovu

Plukovník Miroslav Hlaváč předal na základně Camp Ville v kosovském Lipljanu velení mnohonárodnímu úkolovému uskupení Střed mírových sil KFOR svému nástupci brigádnímu generálovi Per Lodinovi ze Švédska.

Česká republika tak ukončila jednorozční působení v úloze velícího národa v mnohonárodní mírové operaci sil NATO na území Kosova. Odpovědnost za velení mnohonárodní jednotce mírových sil KFOR v centrální části Kosova převzala na dobu jednoho roku dne 1. srpna 2005.

Šlo o historicky první úkol Armády České republiky tohoto typu, rozsahu a náročnosti. Armáda České republiky zároveň plnila obdobný úkol jako první z nových členských států Severoatlantické aliance.

V sestavě mnohonárodního úkolového uskupení Střed působí kromě jednotek AČR také národní kontingenty ozbrojených sil Finska, Irska, Lotyšska, Slovenska a Švédska.

Jejich hlavním úkolem je především posilování celkové bezpečnosti a podpora mezinárodní správy v oblasti centrálního Kosova. Prostor odpovědnosti mnohonárodního úkolového uskupení Střed zahrnuje území o rozloze přibližně 2 240 čtverečních kilometrů, včetně správního střediska Prištiny. Na tomto území žije téměř jedna polovina obyvatel Kosova.

Velitel sil KFOR generálporučík Giuseppe Valotto v průběhu slavnostního nástupu poděkoval Armádě České republiky za úspěšné jednorozční působení ve velení uskupení Střed a zároveň vysoce ocenil nasazení a profesionalitu vojáků českých kontingentů v silách KFOR. Část českých vojáků bude také zastávat odborné a řídicí funkce na velitelství uskupení Střed pod švédským velením. Ve své misi na území Kosova budou pokračovat do ledna 2007.

3.8. Proces o vydání do ČR se podle Koženého dotkne českých politiků

Proces o vydání Viktora Koženého z Baham do České republiky, vzhledem k tomu, že "obnaží" státní aparát za uplynulých 15 let, "ukončí kariéru mnoha (českých) politiků a změní historický pohled na jejich osobu". Irský finančník českého původu to prohlásil v písemné odpovědi na dotaz ČTK týkající se jeho názoru na českou extradiční žádost.

Praha se na Bahamách dožaduje Koženého vydání kvůli obvinění z podílu na zpronevěře 13,6 miliardy korun z Harvardského průmyslového holdingu a Sklo Unionu Teplice. Třiačtyřicetiletý podnikatel, čeká nyní v bahamské vazbě na výsledek soudního řízení o vydání do USA, kde je obviněn z korupce při privatizaci v Ázerbájdžánu.

Doplněnou vydávací žádost dosud české úřady na Bahamy neodeslaly. Kožený trvá na tom, že jeho stíhání v ČR je motivováno politickým zájmem ČSSD. Za důkazy považuje informace, podle nichž bývalý premiér Miloš Zeman údajně o jeho vyšetřování hovořil ještě před tím, než s ním policie začala. Připomněl rovněž rozhodnutí českých úřadů neudělit mu vízum, kvůli čemuž nemohl před dvěma lety kandidovat v ČR do Evropského parlamentu. Rovněž plakáty se svým jménem a podobou, které využila sociální demokracie před volbami, pokládá za projev politizace svého případu.

10.8. Čeští vojáci v Iráku už pomohli vycvičit na 600 policistů

Již téměř 600 iráckých policistů pomohli vycvičit čeští vojáci, kteří působí od poloviny června na základně Šaiba nedaleko Basry. Uvedl to kapitán Marek Nový ve své zprávě, kterou ČTK poskytla tisková a informační služba Ministerstva obrany České republiky.

Práci českých vojenských policistů na jihu Iráku nyní ztěžují nejen velmi špatné klimatické podmínky, ale také přetrvávající nebezpečí ozbrojených útoků proti příslušníkům koaličních sil.

Výcvik nových iráckých policistů je koncipován tak, aby irácká policie převzala odpovědnost za další výcvik svých příslušníků již letos v listopadu. Více než 500 současných či budoucích iráckých policistů absolvovalo základní policejní kurzy, zaměřené zejména na střeleckou přípravu, služební zákroky a službu dopravní policie. Čeští vojáci také na žádost vedení irácké policie připravili pro dalších 89 specialistů zvláštní kurzy protikorupční služby a osobní ochrany důležitých osob.

11. kontingent Vojenské policie pod velením podplukovníka Milana Diviaka působí ve struktuře mnohonárodní divize Jihovýchod od poloviny června. Na výcviku a na odborné přípravě nové irácké policie se budou čeští vojáci dále podílet až do poloviny září.

17.8. Česká republika přijata do CENOR FLIP

V Praze skončilo dvoudenní zasedání výboru skupiny Central and Northern Region Flight Information Publication (CENOR FLIP). Důvodem, proč se toto, v pořadí již osmnácté, zasedání skupiny CENOR FLIP konalo právě v Praze, je přijetí České republiky mezi členy tohoto prestižního společenství. „Přijetím do výboru CENOR učinila Česká republika významný krok k prohloubení bezpečnosti vojenského létání,“ řekl plukovník gšt. Josef Otta, ředitel Odboru vojenského letectví Ministerstva obrany ČR.

CENOR je společným projektem ozbrojených sil Belgie, Dánska, Německa, Nizozemí a Norska. Představitelé těchto zemí se v roce 1985 rozhodli na zasedání Vojenské agentury pro standardizaci vytvořit vlastní publikaci leteckých informací - FLIP. Hlavním cílem je poskytnout leteckým osádkám, zvláště pak stíhacímu letectvu, co nejaktuálnější informace o evropských letištích a jejich letových postupech soustředěných do jediné publikace vhodné do kokpitu pro pilota. První FLIP vyšel v roce 1986, letos tedy společnost CENOR FLIP slaví dvacáté výročí.

Předseda řídicího výboru CENOR FLIP podplukovník Reiner Simon říká: „Před dvaceti lety byl CENOR FLIP vytvořen se záměrem pokrýt celý evropský vzdušný prostor do jediné publikace. V roce 2006 se Česká republika stala plnohodnotným členem společenství.“

23.8. Kontrakty s Čínskou podnikatelskou misí podepsány

Během jednání, které vedl za českou stranu náměstek ministra průmyslu a obchodu Martin Tlapa, a za čínskou stranu jeho protějšek Gao Hucheng, byly v Praze na MPO podepsány na firemní úrovni kontrakty v celkové hodnotě přesahující 400 milionů korun. Jednalo se o dodávky chemikálií, hnojiv, gumové pryže a například i sprchových koutů. Podle ministra průmyslu a obchodu Milana Urbana je to důkaz postupného pronikání či návratu českých firem na čínský trh a začátky zlepšování situace v negativní obchodní bilanci, kterou má naše republika s ČLR.

Podnikatelské mise se za čínskou stranu účastní celkem osm významných čínských firem, které se v rámci kontaktních jednání pořádaného agenturou CzechTrade, ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR a Svazem průmyslu a dopravy ČR, setkaly

dohromady až se 66 českými firmami, které mají zájem obchodovat s Čínou. „Zájem ze strany českých firem je enormní, což jsme v podstatě očekávali, neboť podobnou zkušenost máme i z akcí menšího rozsahu, které pořádáme na téma „Čína“, jako jsou například workshopy a semináře s touto tematikou,“ říká Ivan Jukl, generální ředitel agentury CzechTrade a dodává: "Tato jednání vytvářejí dobrý základ pro další pronikání českých firem na velmi perspektivní čínský trh, kde mají české výrobky velmi dobrou pověst. Ještě v letošním roce otevřeme ve městě Cheng Do v provincii S`-čchuan druhou zahraniční kancelář."

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

21.7. EK odložila zprávu o vízových opatřeních vůči USA na září

Evropská komise odložila na září zprávu, která měla obsahovat návrhy na odvetná opatření vůči USA a dalším zemím, jež nemají bezvízový styk s novými členskými zeměmi Evropské unie. ČR není tímto odkladem zprávy o vízové reciprocitě nadšena. Odklad nevnímáme příliš pozitivně, i když komise k němu měla objektivní důvody, řekl ČTK český diplomatický zdroj. Komise podle něj dostala pozdě informace od Austrálie, Kanady a Bruneje, kterých se vízový problém rovněž týká.

O zprávě, kterou komise původně přislíbila na červenec, měli v pondělí v Bruselu jednat ministři vnitra EU. I když se dokument zabývá i dalšími státy, hlavní pozornost se soustřeďuje na USA, které nepožadují víza od většiny starých členských zemí unie, ale chtějí je od devíti nových, včetně ČR.

Český diplomatický zdroj nevyločil, že Praha v budoucnu podnikne jednostranná opatření, která se budou lišit od společné vízové politiky EU. Počká však s rozhodováním až na předložení zprávy komise. ČR věří, že EK předloží podstatné návrhy, řekl tento zdroj. Vyhrazuje si však právo na zprávu reagovat a případně zvažovat, jaké jednostranné akce budeme podnikat, dodal.

Jednostranné kroky by České republice s největší pravděpodobností přinesly postih ze strany komise. Připomněl to v dubnu i ministr zahraničí Cyril Svoboda, když hovořil o jednostranném zavedení víz pro Kanadu. "Musíme se obávat, že můžeme být žalováni za to, že porušujeme společnou vízovou politiku," řekl tehdy s tím, že jednostranný návrh na víza pro Kanadu je jedinou cestou, aby se touto otázkou začala EU vážně zabývat.

Komise před červnovým summitem EU-USA ve Vídni varovala, že pokud na americké straně nedojde k pohybu, navrhne v této zprávě odvetná opatření. Jako možnost uvedla obnovení vízové povinnosti pro držitele diplomatických a služebních pasů.

I když největší pozornost přitahují vízové problémy s USA a Kanadou, ve hře jsou i další státy. ČR si už loni stěžovala u EK kvůli vízům na USA, Austrálii, Kanadu, Brazílii a sultanát Brunej. Od té doby Brazílie víza zrušila a Austrálie přistoupila na mnohem jednodušší "elektronická" víza.

9.8. Kafka a Werner obdrží v Německu cenu za přínos k porozumění

Tomáš Kafka a Herbert Werner, dlouholetí ředitelé Česko-německého fondu budoucnosti, jsou laureáty letošní ceny česko-německého porozumění, kterou uděluje německý Spolek Adalberta Stiftera. Oznámilo to vedení spolku v Mnichově. Oběma vyznamenaným má být ocenění propůjčeno 24. listopadu v Teplicích.

Kafka, jenž stál v čele fondu osm let a od loňska pracuje znovu jako diplomat na českém ministerstvu zahraničí na odboru střední Evropy, se rovněž podílel na vyjednávání odškodnění obětem nucených prací z doby druhé světové války. Fond budoucnosti, sídlící v Praze, založily obě strany v roce 1997 se záměrem koordinovat usmiřovací projekty.

Mezi držitele této ceny, která není provázena žádnou finanční odměnou, patří například bývalý německý prezident Richard von Weizsäcker, exministr zahraničí Německa a Československa Hans-Dietrich Genscher a Jiří Dienstbier nebo současný předseda Českého svazu ledního hokeje a někdejší šéf automobilky Škoda Auto Vratislav Kulhánek.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

5.7. Člověk v tísní postavil na Srí Lance 40 nových domů pro lidi postižené tsunami

Pracovníci společnosti Člověk v tísní na Srí Lance předali 40 nově postavených domů lidem postiženým ničivou vlnou tsunami, která před rokem a půl zasáhla pobřeží Indického oceánu. Pro 180 lidí tak skončilo přechodné období, kdy žili v provizorních obydlích postavených bezprostředně po příchodu ničivé vlny.

Prvních 40 domů z celkového počtu 150, které pro oběti tsunami Člověk v tísní vystaví v oblasti Trincomalee v severovýchodní části Srí Lanky, se nalézají v obci Naduoothu vzdálené od pobřeží necelých deset kilometrů. Každý dům stál necelých 210 000,- Kč.

Cílem projektů společnosti Člověk v tísní na Srí Lance je pomoci lidem postavit se na vlastní nohy a začít znovu vést důstojný život. Zároveň se rozbíhá pečlivě připravovaný navazující projekt, jenž se zaměřuje na podporu malých živností u těch, kteří do oblasti přesídlili kvůli následkům ničivé vlny.

Vedle výstavby rodinných obydlí pro oběti tsunami se současné projekty společnosti Člověk v tísní na Srí Lance zaměřují mimo jiné na obnovu školství, podporu podnikání, zajišťování rekvalifikačních kurzů nebo koordinaci humanitární pomoci pro válečné uprchlíky.

13.7. ODS v roce 2009 s britskými konzervativci založí frakci v EP

ODS v roce 2009 po volbách do Evropského parlamentu založí spolu s britskými konzervativci novou frakci v EP. ČTK to řekl předseda občanských demokratů Mirek Topolánek, který o tom v Londýně podepsal deklaraci s vůdcem britské opoziční Konzervativní strany Davidem Cameronem. Seskupení má mít za cíl prosazení reformy unie.

Topolánek také kritizoval partnery z nynější pravicové frakce v EP - Evropské lidové strany (ELS), v níž zástupci ODS působí. Někteří ze členů tohoto seskupení podle něj "kolaborují" se socialisty.

Za "politováníhodné" označil prohlášení Camerona a Topolánka šéf pravicové frakce ELS v EP Hans-Gert Pöttering. Prohlášení podle něj "neuznává podstatný a pozitivní příspěvek velké většiny konzervativních poslanců a poslanců ODS" v seskupení.

Cameron a Topolánek se prý shodli, že jejich strany zůstanou ve frakci do roku 2009 v podstatě jen proto, že se jim nepodařilo najít v EP další partnery. Takové prohlášení je ale podle Pötteringa zbytečné a nepříliš užitečné.

Program nově zamýšlené frakce by měl vznikat v takzvaném Hnutí za evropskou reformu, na jehož vzniku se oba politici dnes také dohodli. Jejich strany chtějí nefederalistickou a konkurenceschopnou Evropu. Měnit by se podle nich měla zemědělská politika či systém přerozdělování v unii.

Dosavadní frakce ELS má 263 poslanců, z toho je 27 konzervativců a devět členů ODS. Druhá největší skupina, socialisté, má 200 poslanců.

18.7. Členové bytového družstva vyhráli ve Štrasburku, ale ne peníze

Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku odsoudil Českou republiku pro poškození vlastnických práv členů jednoho bytového družstva v Praze 3. Dům byl v rámci mimosoudních rehabilitací vrácen právním nástupcům původních majitelů, podle členů družstva tím došlo k neúměrnému poškození jejich práv. Podle zveřejněného rozsudku ale finančním požadavkům stěžovatelů soud nevyhověl.

"S rozsudkem se nyní podrobně seznámíme," řekl ČTK mluvčí ministerstva spravedlnosti Petr Dimun. Dodal, že v otázce materiální újmy evropský soud jednání přerušil a dal českému státu a stěžovatelům tři měsíce na to, aby našli dohodu. O tom, zda a jak se obě strany dohodly, bude vláda v daném termínu evropský soud informovat, dodal Dimun.

Spor se podle jednoho ze stěžovatelů táhne již 15 let, více informací v tuto chvíli k případu nechtěl uvést.

V rozsudku evropský soud uvedl, že stěžovatelé byli vystaveni zvláštnímu a přílišnému břemenu a že úřady při uplatnění zákona o mimosoudních rehabilitacích nevezly v úvahu podmínky, za jakých se restituce domu uskutečnila, zvláště pokud jde o odškodnění členů družstva.

Jejich vznesené finanční nároky ale neuspokojil, zejména co se týká žádosti o náhradu údajné hmotné škody. Osm stěžovatelů žádalo dohromady asi 11,6 milionu korun, což podle nich odpovídalo celkové hodnotě jejich bytů, které po restituci ztratily charakter družstevních. Soud jim ale žádnou sumu z tohoto titulu nepřihlí a odkázal je na případnou dohodu mezi státem a zainteresovanými.

Stěžovatelé žádali také o kompenzaci morální újmy, ale svůj požadavek nevyšli a soud jim dohromady přihlí 6000 eur (asi 170.000 korun). Dohromady 1000 eur (místo požadovaných asi 145.000 korun) mají dostat také jako náhradu nákladů soudního řízení.

Stížnost do Štrasburku původně podalo 16 členů družstva. Štrasburský tribunál ale nepřijal k projednání stížnosti, které se týkaly údajného nerovného zacházení před českými soudy a údajné svévole těchto soudů.

20.7. Český otec vysoudil ve Štrasburku na ČR 370.000 Kč

Odškodné v přepočtu 370.000 Kč vysoudil na České republice u Evropského soudu pro lidská práva český otec, jemuž úřady nedokázaly zajistit styk s nezletilým dítětem. Podle štrasburského soudu utrpěl rozvedený muž morální újmu.

Soud podle agentury AFP shledal, že Česko porušilo článek osm evropské úmluvy o lidských právech. Ten hovoří o právu na soukromí a rodinný život. Jiří Koudelka měl na základě rozhodnutí českých soudů z roku 1995 právo pravidelně vídat dceru, což matka nerespektovala. K setkání došlo jen jednou v roce 2002. Podle prohlášení českého ministerstva spravedlnosti, které má ČTK k dispozici, tehdy znalci konstatovali, že výchova dítěte matkou trpí závažnými nedostatky.

21.7. ADRA ČR poskytla obětem konfliktu v Libanonu 500 000,- Kč

Podle předběžných odhadů muselo z důvodu konfliktu v Libanonu opustit svá obydlí více než půl miliónů lidí. Do okolních zemí uprchlo dalšího čtvrt miliónu obyvatel Libanonu. OSN varovalo před humanitární katastrofou. ADRA Česká republika byla ve spojení se svými kolegy na Kypru, odkud se připravovaly první konvoje pomoci obětem konfliktu.

Ve spolupráci s pracovníky ADRA na Kypru vznikl také návrh projektu pomoci s celkovým rozpočtem 1 500 000,- Kč pro ADRA Česká republika. Peníze na projekt jsou z převážné části věnovány na nákup potravin, vody a příkrývek. Zbývající prostředky jsou určeny na nákup léků a transport pomoci. ADRA Česká republika posílá z výtěžku letošní velikonoční sbírky s názvem „Pomáhat může každý“ a z pohotovostních fondů projektu „ADRA ÚL“ a „Mince denně“ 500 000,- Kč. V rámci organizování humanitární pomoci vyhlásila ADRA Česká republika veřejnou sbírku.

22.7. Havel a Albrightová upozornili na nový projekt disidentů na Kubě

Na iniciativu kubánského disidenta Oswalda Payá, jenž nedávno představil program nenásilného přechodu Kuby k demokracii, upozornili v listu International Herald Tribune (IHT) bývalý český prezident Václav Havel a někdejší americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová.

Projekt s názvem Programa Todos Cubanos (Program pro všechny Kubánce) podle nich představuje "výbornou cestovní mapu" pro Kubu. Havel a Albrightová připomněli, že program vzešel z diskuse mezi 12.000 Kubánci žijícími na ostrově i v zahraničí.

Program pro všechny Kubánce je rozšířením kubánského opozičního Projektu Varela, což je obdoba někdejší československé Charty 77. Tuto petici, požadující mimo jiné svobodné volby, svobodu projevu, podnikání a propuštění politických vězňů, podepsalo k dnešnímu dni již 25.000 Kubánců.

Asi 50 lidí však bylo kvůli podpisu uvězněno, uvedli Havel s Albrightovou v IHT. Kubánská ústava přitom zaručuje, že již 10.000 podpisů stačí na to, aby občané mohli předložit petici parlamentu.

Sám Payá měl v květnu dostat čestný doktorát na americké Kolumbijské univerzitě, režim diktátora Fidela Castra mu však neumožnit vycestovat.

Program pro všechny Kubánce mimo jiné zaručuje Kubáncům právo na svobodné vyznání a svobodu projevu, včetně práva kritizovat vládu a také počítá se svobodou cestování, soukromého vlastnictví a podnikání. Dokument o 170 stranách zdůrazňuje čestné volby a začlenění Kubánců žijících nyní v zahraničí do kubánské společnosti.

28.7. Misi Člověka v tísní navštívil namibijský premiér

Komunitní centrum a chráněnou dílnu provozuje společnost Člověk v tísní v regionu Karas na jihu Namibie navštívil předseda vlády namibijské republiky Nahas Angula. Zaměstnává zde především lidi z rodin postižených HIV/AIDS a TBC, svobodné matky a lidi pečující o sirotky, jejichž rodiče zemřeli na HIV/AIDS. Cílem tohoto rozvojového projektu je zmírnění sociálních a ekonomických důsledků pandemie HIV/AIDS.

Jednalo se již o třetí návštěvu premiéra od začátku působení Člověka v tísní v zemi. Premiér se chtěl osobně přesvědčit, jak pokračují projekty, ke kterým patří mimo jiné chráněná dílna nebo komunitní centrum pro lidi nakažené virem HIV/AIDS. "Během návštěvy předseda vlády nabídl svou pomoc při propagaci výrobků dílny, kterou provozujeme v jižní Namibii," říká vedoucí mise Kateřina Kašová. Nahas Angula ocenil působení společnosti Člověk v tísní v zemi a vyjádřil svou spokojenost s průběhem projektu.

3.8. Člověk v tísní školí irácké úředníky a nevládní organizace

Člověk v tísní zahajuje v jordánském Ammánu kurz pro místní zastupitele v jižním Iráku. Současně zde probíhá školení pro lektory nevládních organizací. Čeští odborníci tu budou předávat své zkušenosti z období po roce 1989. "Součástí školení bude vztah úředníků k lidem, etika v místní samosprávě, boj proti korupci, vztah s médií, nevládními organizacemi nebo komerční sférou," vysvětluje Igor Klimeš, koordinátor projektu.

Zároveň s kurzem pro úředníky se koná školení pro lektory nevládních organizací. V době, kdy je pro zahraniční experty téměř nemožné působit na iráckém území, je školení školitelů jednou z mála cest jak pomoci tamnímu občanskému sektoru.

Obě školení jsou součástí dlouhodobého programu Člověka v tísní na podporu transformace irácké společnosti. Různých částí projektu se dosud zúčastnilo na třicet novinářů a dvě stovky zástupců nevládních organizací. Přímou podporu získalo třicet projektů iráckých organizací, nevládnímu sektoru pomůže i anglo-arabský manuál. Celková hodnota projektů v rámci tohoto programu přesahuje k dnešnímu dni deset milionů korun. Většinu prostředků poskytlo Oddělení podpory transformační spolupráce MZV ČR.

8.8. Člověk v tísní uvolnil půl milionu korun na okamžitou humanitární pomoc v Libanonu

Společnost Člověk v tísní uvolnila z humanitárního fondu rychlé reakce částku půl milionu korun na okamžitou pomoc v Libanonu a vyhlásila veřejnou sbírku na pomoc obětem konfliktu na Blízkém Východě. Během konfliktu v Libanonu své domovy již opustilo více než půl milionu lidí a na mnoha místech bezprostředně hrozí humanitární krize.

Konkrétní projekty pomoci na místě připravuje koordinátorka společnosti Člověk v tísní Lenka Vítková. „Na jihu země chybí hlavně základní potraviny, matrace, pitná voda a další věci, které jsou potřebné pro lidi, soustřeďující se v relativně bezpečných místech. Pomoc bude zakoupena z místních zdrojů a okamžitě distribuována ve spolupráci s místními nevládními organizacemi do míst, kde se spontánně shromažďují uprchlíci.

18.8. Romka vyličila v OSN svou údajně vynucenou sterilizaci v Česku

Ostravská Romka Elena Gorolová vypověděla v newyorském sídle OSN, jak ji lékaři ve Vítkovické nemocnici před lety sterilizovali. Připustila, že podepsala doklad, kterým se zákrokem souhlasila, ale stalo se tak podle ní bez jejího plného vědomí. Uvedla to dnes agentura AP.

Nyní sedmatřicetiletá žena řekla, že jí po narození druhého syna v roce 1990 lékaři sdělili, že ji ze zdravotních důvodů sterilizovali na základě jejího písemného souhlasu. Gorolová zdůraznila před výborem OSN proti diskriminaci žen, že před porodem nebyla informována, co vše podepisuje, a že navíc byla v tu chvíli pod vlivem sedativ.

Gorolová dále vypověděla, že lékaři vysvětlili zákrok tím, že by podle nich případné další těhotenství vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nepřežila. V sídle Spojených národů však vyjádřila přesvědčení, že byla sterilizována kvůli svému romskému původu.

Na jednání výboru Spojených národů k této otázce byla dále přednesena Stínová zpráva o diskriminaci žen v České republice, kterou vypracovaly společně Liga lidských práv, Evropské centrum pro práva Romů a Gender Studies.

"Jedná se o jedno z nejvážnějších porušení lidských práv. A (česká) vláda se rozhodla to ignorovat," citovala AP ředitelku nevládní organizace Liga lidských práv Gwendolynu Albertovou. Albertová poznamenala, že "rasismus a xenofobie jsou v české společnosti běžné". Počet sterilizovaných Romek v Česku odhadla na stovky až tisíce.

Vedoucí české delegace na jednání s výborem OSN Čestmír Sajda podle AP kritizoval výpovědi a obviňování Romek a humanitárních organizací. "Je to falešné. Přehánějí ve všech případech," prohlásil náměstek ministra práce a sociálních věcí Sajda. Česko ve své zprávě pro OSN zdůraznilo, že "v žádném z případů se nepotvrdila nedobrovolná sterilizace".

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	4
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	10
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	12

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka